

Vážení čitatelia,
v roku 2026 otvárame štvrtý ročník Župčianskych novín. Tento rok je pre našu obec obzvlášť výnimočný. Viac ako inokedy si v ňom pripomíname velikána našich obecných dejín – Jonáša Záborského. 23. januára uplynulo 150 rokov od jeho úmrtia tu v Župčanoch, kde je aj pochovaný. Toto významné výročie si obec v spolupráci s farnosťou pripomenula spomienkovým podujatím, o ktorom si môžete v tomto čísle prečítať. Na podujatí nechýbal ani úryvok zo Záborského diela Dva dni v Chujave, ktorý Vám ponúkame na tejto strane.

Rok 2026 bude výnimočný aj otvorením novej budovy materskej škôlky. O pestrých aktivitách, ktoré pre deti v škôlke, ale aj pre žiakov v základnej škole pripravujú, napísali do tohto čísla pani učiteľky. S jednou z nich, Klaudiou Majerníkovou, si môžete prečítať aj rozhovor. A pripravili sme pre Vás aj pravidelnú rubriku „Z dejín obce,“ v ktorej predstavíme ďalšiu časť zo ságy Fričovcov.

Letné číslo, ktoré plánujeme na jún, môžete obohatiť aj vy peknou fotografiou, či spomienkou, ktoré môžu potešiť aj ostatných obyvateľov.

Prajeme Vám pekný jarný čas pri čítaní Župčianskych novín.

Samuel Kucharik

Jonáš Záborský – Dva dni v Chujave Deň pekný (úryvok)

„Ale videla Chujava i deň veľmi pekný, radostný, slávny, lež až po rokoch, keď sa v nej všetko na lepšie premenilo, ba sa stalo svojím opakom. Ako to prišlo, vyrozumieme z opisu slávnosti, odbavovanej v Kobzayovskom kaštieli.

Vidíme tu všeobecný čerstvý ruch, len nie taký, aký bys' v panskom dome očakával. Na dvore vidno mnoho rozmanitých príležitostí, ale nie sú to ani kočy ani batáre, lež maľované vozíky, ba i obecné vozy. V čeladníku sedí za jedľovým stolom mnoho pohoničov, ale sú to len obecní sluhovia a sediaci, nie vyšňurovaní držitelia opraty s rukavičkami. Po chlievoch žuje sence mnoho cudzích koní, ale nie sú to vysoké paripy, lež len obecné väčšie menšie škapky. V kuchyni varí sa a smaží, lež nie kuchár obskakuje železné ohnisko, ale ženské s bielymi záponkami. Taniere, misy, sklenice odnášajú a prinášajú nie mládenci v dolománoch, lež dievčatá s bielunkými opleckami, lesklými živôtkami a belavými záponkami. V panskej jedálni sedí za dlhým dubovým stolom mnoho hostí, ale nie sú to pyšní aristokrati, lež skromní evanjelickí farári, učители, so svojimi manželkami a dakol'ko svetských pánov a paní. Ženské, medzi ktorými i dakol'ko paničiek, zaujímajú čestnejšie miesto, posledné domový pán, farár Rastic“

(zdroj: zlatyfond.sme.sk)

• Zreštaurované miesto posledného odpočinku Jonáša Záborského

Starosta informuje ...

Vážení spoluobčania,
v decembrom čísle som písal o udalostiach, ktoré nás čakajú začiatkom roka 2026 a v tejto chvíli už sú niektoré úspešne za nami. Tento rok sa v našej obci nesie v znamení významnej osobnosti slovenských dejín – Jonáša Záborského. Pripomíname si 150. výročie jeho úmrtia. Som rád, že si túto osobnosť môžeme dôstojne pripomenúť sériou podujatí, ktoré priblížia jeho život, dielo a uchovajú pamiatku nielen našim obyvateľom, ale aj návštevníkom z okolia.

Počas soboty 24. januára 2026 odznelo viacero zaujímavých prednášok a zazneli aj silné myšlienky Jonáša Záborského, ktoré sú aktuálne aj v dnešnej dobe. Dôležitým momentom slávnosti bolo aj posvätenie zreštaurovaného náhrobníka Jonáša Záborského, ktorý bude aj naďalej dôstojnou pripomienkou tejto významnej osobnosti.

Veľmi si vážime, že pozvanie na toto podujatie prijali aj vrcholní predstavitelia cirkví, hostia zo Záboria pod vedením starostky obce – Ing. Kataríny Kurhajcovej Záborskej, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky – JUDr. Richard Eliáš, zástupcovia Prešovského samosprávneho kraja – prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. a PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA, LL.M, viceprimátor mesta Prešov Mgr. Peter Krajňák, starostovia obcí Malý Šariš, Svinia, Kojatice a Chminianska Nová Ves. Ich prítomnosť dodala celej slávnosti dôstojnú a výnimočnú atmosféru. Podujatie bolo zároveň aj symbolickým zavŕšením putovnej vý-

• Zástupcovia politickej sféry, ktorí sa zúčastnili podujatia

stavy o Jonášovi Záborskom, ktorá bola v našej obci sprístupnená verejnosti. Ako malú pamiatku na toto výročie sme pripravili aj pamätnú pohľadnicu.

V priebehu roka ešte pribudne v malom parku – inak v parku Jonáša Záborského, aj pamätná lavička s jeho citátom a pre našich mladších obyvateľov pripravujeme pexeso s ilustráciami z knihy Potulky Župčanmi.

Vo februári sme na obecnom úrade privítali aj vzácných hostí z našej partnerskej obce Chmielnik v Poľsku – wójta Krzysztofa Grada a Mareka Czarnotu z Urzędu Gminy Chmielnik. Spoločne sme sa zapojili do výziev programu Interreg Poľsko – Slovensko, vďaka ktorému budeme počas nasledujúcich dvoch rokov spolupracovať na viacerých projektoch zameraných

• Na stretnutí s poľskými partnermi

• Starostka Záboria Katarína Kurhajcová Záborská

na rozvoj spolupráce medzi našimi obcami a miestnymi združeniami.

Prvým spoločným podujatím budú folklórne slávnosti v Župčanoch, ktoré sa uskutočnia 24. mája 2026 a na ktorých vystúpia aj folklórne súbory z Poľska. Spolupráca bude pokračovať aj v ďalších oblastiach – napríklad pri projektoch zameraných na nakladanie s odpadom, bylinkárstvo, hasičské cvičenia, tradičnú gastronómiu či budovanie a značenie trás nordic walking na Slovensku aj v Poľsku. Pri tejto príležitosti bola zároveň na úrade Prešovského samosprávneho kraja v Prešove slávnostne podpísaná zmluva k jednej z výziev, ktorú kraj vyhlásil.

- Začiatkom marca sa v obci uskutočnil zber konárov zo záhrad. Po veľkonočných sviatkoch budeme pokračovať v jarnom upratovaní a vytriedime starý nábytok a drevný odpad, železo a ukončíme to zvozom veľkoobjemového odpadu.
- S výstavbou novej materskej školy sa blížíme do finále. Zhotoviteľ má stavbu odovzdať do termínu 09. apríla 2026 a následne sa pustíme do vybavenia priestorov, aby sme v septembri mohli privítať deti aj v nových priestoroch a na novom ihrisku.
- Vo výzve na rekonštrukciu multifunkčného ihriska žiaľ naša obec nebola úspešná.
- Zatekajúci strechu na dome smútku sme vymenili za plechovú krytinu a následne sa pustíme do opravy fasády zo severnej strany a vnútorných priestorov.
- Rozšírenie vodovodu – II. tlakové pásmo v časti Nad Jablone a Vysoké, sa po vysporiadaní námietky dostalo do povolenia a pri otvorenej výzve sa

• Pamätná plaketa, ktorú darovala našej obci pani starostka

budeme vedieť uchádzať o dotáciu pre vybudovanie vodovodu aj do týchto lokalít. Rozpočet pre realizáciu tejto stavby je niečo cez 1 mil. eur.

- V tomto roku je v záujme obce začať s výstavbou vodovodu v lokalite Búda a Nad Jablone. Projekt je rozdelený na niekoľko etáp a keďže v tejto lokalite je problém s výdatnosťou studní, prichádza táto lokalita ako prvá a s postupným financovaním z vlastných zdrojov.
- V obci sme vymenili 9 svetelných bodov verejného osvetlenia, ktoré už stratili svoju svietivosť a doplnili sme 7 nových svietidiel. V rekonštrukcii osvetlení budeme pokračovať aj naďalej. V prvej polovici roka chceme doplniť 6 svietidiel okolo hlavnej cesty smer Medzany, aby sme mali osvetlený úsek do lokality Vysoké.
- Opätovne sa aj tento rok chceme uchádzať o dotáciu na komunálnu techniku cez Environmentálny fond v hodnote 40.000,- Eur, zapájame sa do malých projektov nadácie Coop Jednoty a aktuálnych výziev.

Na záver mi dovoľte úprimne poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na organizácii jednotlivých podujatí a aktivitách v našej obci. Rovnako ďakujem všetkým obyvateľom za ich účasť, podporu a ochotu zapájať sa do spoločného života našej obce.

Želám Vám krásne sviatky Veľkej noci.

Váš starosta 😊
Martin Dlugoš

Materská škola „Detský sen“ v Župčanoch: Miesto, kde sa moderná výučba snúbi s rodinnou atmosférou

V našej materskej škole v Župčanoch veríme, že detstvo by malo byť plné objavov, radosti a bezpečia. Dlhodobo sa snažíme vytvárať prostredie, ktoré je nielen podnetné, ale dýcha skutočnou rodinnou atmosférou. Naším cieľom je vychovávať deti moderne a inovatívne, aby sa v bežnom živote vedeli zorientovať s ľahkosťou a úsmevom.

Digitálny svet a zdravý životný štýl.

Aj v predškolskom veku kráčať s dobou. Deti sa u nás hrovou formou zoznamujú s modernými technológiami – či už sú to magnetické tabule, interaktívna tabuľa, obľúbená robotická včielka **Bee-Bot** alebo vzdelávací program **Alfik**, ktorý rozvíja ich logiku a zvedavosť. Pani učiteľky tvoria kreatívne materiály v programe Canva. O tom, že to robíme kvalitne, svedčí aj úspech našej kolegyne **Klaudie Majerníkovej**, ktorá získala už po druhýkrát ocenenie vo Virtuálnej knižnici (Krajský učiteľ mesiaca - 3. miesto v Prešovskom kraji).

Okrem technológií nám záleží aj na zdraví. Cez projekty ako „Zeleninkové šialenstvo“ či „Školské ovocie“ učíme deti správnym stravovacím návykom. Tento rok opäť bojujeme v súťaži Čerstvé hlavičky a veríme, že sa nám vďaka vašej podpore podarí zvíťaziť už piatykrát po sebe!

Športom a umením k radosti.

Pohyb je pre nás prioritou. Deti majú za sebou úspešný plavecký výcvik, ktorý si tento rok zopakujeme, a v pláne máme aj korčuliarsky kurz či nový futbalový krúžok. Vďaka skvelej spolupráci so ZUŠ v našej obci môžu malí umelci rozvíjať svoj talent aj v hudobnom, tanečnom či výtvarnom krúžku.

Žijeme ako jedna komunita.

Škola nie je len o učení, ale najmä o spoločných zážitkoch. Radi sa stretávame pri akciách ako Úcta k starším, Mikuláš v kostole, Deň Matiek, či pri voňavom pečení vianočných medovníkov. Nezabúdame ani

na dôležité environmentálne témy počas Dňa Zeme a Dňa vody.

Naša práca by nebola možná bez úzkej spolupráce s partnermi – srdečne ďakujeme ZŠ Župčany, MŠ Malý Šariš, CPP Prešov a našim dobrovoľným hasičom (DHZ Župčany).

Nové začiatky na obzore.

Veľkou novinkou pre celú obec bude **septembrové otvorenie novej budovy materskej školy**. Moderné priestory a špičkové vybavenie nám umožnia posunúť úroveň vzdelávania ešte vyššie, pričom to najdôležitejšie – srdce a individuálny prístup k deťom – si berieme so sebou.

Aktuálne informácie a fotografie z nášho pestrého života nájdete na našej vynovenej webovej stránke: <https://materskaskoladetskysen.edupage.org/>.

Tešíme sa na všetko nové, čo nás s Vašími deťmi čaká!

Mgr. Angela Jašková Packaňová

Keď je práca poslaním

Klaudia Majerníková je učiteľkou v materskej škole v Župčanoch. Tomuto povolaniu sa aktívne venuje 11 rokov. Jej láska k deťom a najmä kreativita azda nepozná hraníc. Denne pripravuje pre svojich malých „žiacikov“ množstvo zaujímavých a poučných aktivít, ktoré sú založené na témach bežného života, no okrem praktických zručností a myslenia rozvíjajú aj detskú fantáziu a tvorivosť. Táto jej snaha a inovatívny prístup neostali nepovšimnuté a Klaudia vo februári 2026 získala za svoju prácu hneď dve ocenenia v súťaži pre pedagógov s názvom „**Naj učiteľ mesiaca**“, a to 2. miesto v kategórii *Okresný učiteľ mesiaca – Okres Prešov* a 3. miesto v kategórii *Krajský učiteľ mesiaca – Prešovský kraj*. K zaslúženým oceneniam jej srdečne gratulujeme a pri tejto príležitosti sme s pani učiteľkou pripravili krátky rozhovor.

Pani Majerníková, čo Vás priviedlo k povolaniu učiteľky v materskej škole?

Moja cesta k povolaniu učiteľky v materskej škole vychádzala z môjho vnútorného presvedčenia a túžby pracovať v prostredí, ktoré je úprimné a plné energie. Hľadala som prácu, kde každý deň prináša niečo nové. V škôlke nie je priestor na stereotyp, neustále musím

vymýšľať nové spôsoby, ako deti zaujať, čo ma profesijne aj ľudsky posúva vpred.

Ako toto povolanie ovplyvnilo a ovplyvňuje Vás ako človeka?

Práca v materskej škole ma v mnohom vyformovala a neustále ma učí niečo o mne samej.

Ak by som mala vypichnúť to najdôležitejšie, sú to tieto 3 veci:

1. *Nekonečná trpezlivosť a pokora* – Deti vás naučia, že veci málokedy idú podľa plánu.

2. *Schopnosť radowať sa z maličkostí* – Ukazujú mi, že aj obyčajný kamienok alebo prvý sneh môže byť zdrojom obrovského nadšenia, čo mi pomáha udržať si v živote optimizmus.

3. *Zodpovednosť a empatia* – Denne vidím, aký veľký vplyv majú moje slová a postoje na krehkú detskú dušu. To ma naučilo vážiť slová a byť lepším vzorom nielen v práci, ale aj v súkromí.

Aké pozitíva a prípadne aj negatíva vnímate v rámci výkonu profesie učiteľky v materskej škole?

Práca v škôlke je ako jazda na horskej dráhe – je plná emócií, energie a nekonečných momentov.

• Klaudia Majerníková s deťmi v škôlke

Pozitíva ktoré ma nabíjajú: Tým najkrajším je jednoznačne okamžitá spätná väzba. Deti nevedia klamať, ak vás majú rady, dajú vám to pocítiť objatím alebo úprimným smiechom, čo je tá najlepšia psychohygiena. Fascinuje ma sledovať ich pokroky, to ako sa z neistého dieťatka stáva sebavedomý predškolač mi dáva pocit, že moja práca má skutočne zmysel. Navyše, vďaka deťom si človek v sebe stále udržiava hravosť a kreativitu.

Negatíva, ktoré sú výzvou: Na druhej strane je táto profesia psychicky aj fyzicky vyčerpávajúca. Hluk, neustála pozornosť na sto percent, obrovská zodpovednosť a bezpečnosť detí sa večer často prejavujú únavou.

Ako vnímate získané ocenenie? Čo pre Vás osobne znamená?

Získať takéto ocenenie je pre mňa nesmierne silný moment a úprimne priznávam, že ma to dojalo. Je to pre mňa obrovská dávka novej energie a motivácie do ďalšej práce. Srdcom tohto úspechu sú aj moje detičky z triedy Mravčiekov. Práve ony sú mojou každodennou inšpiráciou – ich úprimná radosť, pokroky a aj tie najmenšie spoločné víťazstvá sú pre mňa tým skutočným „ocenením“, ktoré dostávam každé ráno pri vstupe do triedy. Toto ocenenie symbolicky patrí aj im, pretože práve vďaka mojim detičkám (mravčekom) je moja práca taká pestrá a zmysluplná.

Aké sú Vaše plány do budúcnosti?

Mojim cieľom je neustále hľadať nové, inovatívne spôsoby výučby, aby bol každý deň v triede pre deti malým dobrodružstvom. Rada by som sa naďalej od-

borne vzdelávala, či už v oblasti nových didaktických pomôcok, ale aj inkluzívneho prístupu. Svet sa neustále mení a ja chcem byť učiteľkou, ktorá drží krok s dobou a deťom odovzdáva presne to, čo pre svoj zdravý vývoj potrebujú.

Čo by ste odkázali dnešným rodičom?

Dnešným rodičom by som chcela odkázať, aby sa nebáli dôverovať svojej intuícii a trávili čo najviac času s deťmi „tu a teraz“. Žijeme v uponáhľanej dobe plnej tlaku na výkon, ale pre dieťa je najväčším darom Vaša pozornosť a prítomnosť.

Pani Majerníkovej ďakujeme za príjemný rozhovor a prajeme jej mnoho elánu a radosti pri vykonávaní tak dôležitého povolania, či dokonca poslania, akým je výchova a vzdelávanie detí v materskej škole.

Martina Krempáská

Základná škola v našej obci pripravuje zápis budúcich prvákov

Zápis sa uskutoční 1. apríla 2026 od 14:00 do 16:30 v priestoroch školy a je určený pre deti, ktoré do 31. augusta 2026 dovŕšia šesť rokov.

Počas zápisu budú mať deti možnosť zoznámiť sa s prostredím školy, triedami aj budúcimi učiteľmi. Pedagógovia pre ne pripravujú hravé úlohy, prostredníctvom ktorých si overia základné schopnosti a pripravenosť na školskú dochádzku.

Pre rodičov bude zároveň pripravený priestor na získanie dôležitých informácií o vyučovaní, školských aktivitách a fungovaní školy. Škola ponúka moderné vybavenie tried, individuálny prístup k žiakom a širokú ponuku mimoškolských aktivít. Dôraz kladie nielen na kvalitné vzdelávanie, ale aj na priateľskú atmosféru a rozvoj talentu každého dieťaťa.

• Práca s tabletmi

Rodičia by si na zápis mali priniest' občiansky preukaz a rodný list dieťaťa. Bližšie informácie k zápisu budú zverejnené na webovej stránke školy: <https://zssmszupcany.edupage.org/>.

Vedenie školy srdečne pozýva všetkých budúcich prvákov a ich rodičov, aby prišli spoznať školu, kde sa začne nová etapa vzdelávania ich detí.

Mgr. Alena Jacková

ZŠ s MŠ Župčany vás pozýva na

ZÁPIS DO 1. ROČNÍKA

1. apríla 2026

od 14:00 - 16:30

Ponúkame:

 profesionalitu	 organizovanie športových kurzov
 individuálny prístup	 rodinnú atmosféru
 výučbu anglického jazyka od 1. ročníka	 aktivity v prírode
 interaktívne vyučovanie	

 0911 702 204

 zssmszupcany@gmail.com

 www.zssmszupcany.edupage.org

„Miesto, kde detské sny rastú“

Zisti viac

Zo zelených stolov

Stolnotenisový oddiel Župčany organizoval počas vianočných sviatkov 65. ročník vianočného turnaja o putovný pohár starostu obce. Na zápase si zahralo 12 účastníkov v dvoch kategóriách, z toho boli dve ženy. Z víťazstva sa tešil Viliam Gerbery, na 2. mieste skončil František Prihoda ml. a 3.

miesto obsadil Marek Prihoda. Stolnotenisový oddiel je vďačný za stálu účasť aj neaktívnych hráčov a za podporu ďakuje vedeniu obce.

Momentálne naše A mužstvo mužov pôsobí v 5. lige OST Prešov. Po odohraní 17. kola sa nachádzame na 3. mieste, kde v jarnej časti zatiaľ nepoznáme premožiteľa

a veríme, že svojimi výkonmi si zabezpečíme 2. miesto, ktorým by sme si vybojovali miestenku do baráže o postup do 4. ligy krajskej súťaže. Naším cieľom aj naďalej zostáva vzorne reprezentovať obec Župčany.

Text a foto Marek Prihoda

P	Mužstvo	Z	V	R	P	S	B
1.	STO Sedlice D -	17	13	1	3	198:108	44
2.	STK Torysa B	17	12	2	3	183:123	43
3.	STO Župčany A	17	8	5	4	172:134	38
4.	OROL PEČOVSKÁ NOV...	17	8	4	5	163:143	37
5.	SOKOL Lubotice A	17	9	2	6	172:134	37
6.	OŠK Šarišské Michaľan...	17	8	2	7	172:134	35
7.	STK Lemešany C	17	7	3	7	166:140	34
8.	STK Lipany B	17	5	5	7	129:177	32
9.	Športklub Prešov B	17	7	1	9	137:169	32
10.	ŠAZZOH Hendrichovce B	17	4	5	8	136:170	30
11.	STK CZŠ Sabinov B	17	3	5	9	121:185	28
12.	OŠK ST Bzenov-J... v	17	0	1	16	87:219	18

Obecný ples 2026

Obecný ples Župčany
14.2.2026

Naša vďaka patrí všetkým sponzorom a dobrovoľníkom, ktorí prispeli k tomu, aby sa obecný ples mohol uskutočniť.

KÚPELE RÚZBACHY

AUTOSKOLA mavex junior

Mária Germušková
Veronika Krempaská
Michaela Krupárová
Slávka Sabolová
Kvetka Seičanová
Marta Zahuráková

Dominik Bella
Ján Halčák
Slavomír Ivančo
Marek Kravec
Peter Krempaský
Jozef Kucharik
Pavol Kušnir
Lubomír Priputen

Kozmetické štúdio
Lenka Szučová

ĎAKUJEME!

Fričovci zo Župčian

MUDr. Imrich Frič (1897-1973)

Bol druhorodeným synom Štefana Fritša, narodil sa a detstvo prežil v Župčanoch. Po smrti mamky Veroniky od r. 1912 spolu s bratom Jožkom študovali na gymnáziu v Prešove, ale posledný ročník už dokončil na bohosloveckom seminári v Nitre, odkiaľ ako výborný študent šiel na Pázmanyho teologickú fakultu do Budapešti. Všetko v intenciách otca Štefana, ktorý chcel aby aspoň jeden z jeho synov sa stal „plebanom“. Imro však krátko pred vysviackou zanechal štúdium teológie a odišiel do Brna na novovznikajúcu Lekársku fakultu Masarykovej univerzity. Povojnové časy boli ťažké, potraviny boli na prídellové lístky, ale Imro ako najmúdrejší a najusilovnejší zo svojich súrodencov štúdium zvládol. A keď mladší brat Jozef prešiel tiež na štúdium medicíny na novovzniknutej Komenškého univerzite v Bratislave, prestúpil k nemu a spolu boli promovani v r. 1925.

Po absolvovaní popromočnej praxe v trenčianskej nemocnici sa usadil v Hlohovci ako praktický lekár a v priebehu niekoľkých rokov sa stal vychýreným ambulantom lekárom, uznávaným po celom okolí. Mal široký záber: robil aj pediatriu, gynekológiu, drobnú chirurgiu, stomatológiu, mal príručné laboratórium a chodil aj na návštevy do rodín a stal sa okresným lekárom.

Oženil sa s dcérou miestneho obchodníka Margitou Gelleri. Bola to veľká láska, pre ktorú sa nechala Margita prekrstiť zo židovskej na rímsko-katolícku vieru a obaja boli celý život silní veriaci. Bývali v dome na námestí, kde mal Imro aj ambulanciu. Úspešná súkromná prax zabezpečila mu aj dobré zárobky a pomáhal pri štúdiu svojim súrodencom Veronike a Toňovi. Spolu s nimi žil spoločenským životom, chodievali do kúpeľov i na dovolenky do zahraničia a často sa stretávali, často ich navštevoval aj ich otec Štefan.

Imro bol mimoriadne hlbavý a všestranne vzdelaný: hral na klavíri, mal veľkú knižnicu, bol sčítaný, ovládal 4 cudzie jazyky a mal spisovateľský talent. Jeho listy, ktoré si vymieňali s bratom Jozefom boli popretkávané latinskými, nemeckými a maďarskými citátmi a aforizmami aj poetickými symbolmi.

Úspešný osobný i profesionálny život pretrhol nástup socializmu. Celý majetok – dom, ambulanciu, pozemok, mu štát exekvoval – poštátnil, odobral, životné poistenie a úspory zmenou peňazí v r. 1953 zdevalvoval, a povinne ho zamestnal na ambulancii pre tuberkulózu a presťahoval do malého 2-izbového bytu. Jeho ďalší život, v ktorom plánoval peknú starobu, sa zrazu radikálne zmenil a po smrti manželky dožíval v depresii a osamelosti. Na „staré kolená“ absolvoval atestáciu z ftizeologie, vrátane skúšky z marxizmu a angličtiny.

• Imrich Frits

Zomrel v r. 1973 ako 76-ročný, 3 roky po smrti svojej milovanej Margity, nedožijúc sa promócie svojej dcéry. Je pochovaný v Hlohovci.

Vychoval dve dcéry: Evu – röntgenologickú laborantku a Vierku, ktorá sa vzpierala byť lekárkou, a vyštudovala konzervatórium, ale na naliehanie otca skončila medicínu a stala sa primárkou internistkou a vyhľadávanou kardiologičkou. Obe zomreli na onkologické ochorenia.

Svoj župčiansky pôvod proklamoval Imro celý život. Vo svojich spomienkach sa vracal do svojho detstva a chcel byť pochovaný vo svojich rodných Župčanoch. Nech nasledujúce príklady z jeho korešpondencie dokumentujú jeho vzťah k Šarišu:

„Aj lastovičky sa odsťahovali v septembri do teplejších krajín a ja tu mrznem v 2-izbovom „útulku“, som unavený a cítim svoj koniec. Už nevychádzam von, aby som nečítal „parte-cedule“ mojich rovesníkov, s ktorými sme spolu popíjali, radovali sa a aj pobili, a potom som

• Obnovenie manželského sľubu Imricha Fritsa s manželkou v rímskokatolíckom kostole v Hlohovci

ja im zašival rany. A teraz už nepotrebujem nič a ani mňa nikto nepotrebuje. Mojim posledným želaním je byť pochovaný v Župčanoch na kopci, pod ktorým vyviera studnička kde je pochovaná aj moja mať. A odtiaľ „sa pozerat“ ako šantia veselé, malé deti vo viganoch, šťastné, také ako bolo aj moje detstvo. A keď sa už chystám predstúpiť pred nebeský súd, začul som „naživo“ spev, ktorým sme vyprevádzali mamičkinu rakvu „na doline medzi roľami na cintir“ a starý Šárossi zaintonoval hlboko, akoby z pivnice „dies Illa,- dies irae, calamitatis et miseriae“. A pojedal by som chlebík s bryndzou na lúkach s jalovcovými kríčkmi pri pasení husí a život bol naivne krásny.“

Obdivoval som svojho uja celý život.

MUDr. Ivan Frič
Vnuk Štefana a synovec Imra Friča
† 2025

• Bratia Imro a Jozef Fritsovcí v roku 1912, v čase štúdia na gymnáziu v Prešove

150. výročie úmrtia Jonáša Záborského

Pri príležitosti 150. výročia úmrtia Jonáša Záborského sa konalo posvätenie zreštaurovaného náhrobníka na mieste jeho posledného odpočinku. Hlavným svätiteľom bol košický arcibiskup Bernard Bober. Na podujatí sa zúčastnili zástupcovia politickej sféry, evanjelickej a katolíckej cirkvi, Matice slovenskej a občania obce.

23. januára 2026 uplynulo 150 rokov od smrti kňaza, básnika a národného buditeľa Jonáša Záborského. Narodil sa 3. februára 1812 v obci Záborie na strednom Slovensku, bol evanjelickým, neskôr katolíckym kňazom. Značnú časť svojho života prežil na východnom Slovensku v obci Župčany, kde bol farárom a napísal tu aj väčšinu svojich prozaických diel. Tu aj zomrel 23. januára 1876 a je pochovaný vedľa kostola.

Miesto jeho posledného odpočinku prešlo v poslednom čase väčšou obnovou. Pôvodný náhrobník, ktorý sa kedysi nachádzal na hrobe a v ostatných rokoch bol poškodený umiestnený v múre kúrie, bol v roku 2025 zreštaurovaný a osadený na pôvodné miesto vedľa kostola. Upravený bol aj terén v okolí hrobu.

Pri príležitosti výročia úmrtia a obnovenia náhrobníka sa vedenie

obce Župčany v spolupráci s Farnosťou Nanebovzatia Panny Márie v Župčanoch rozhodlo usporiadať slávnosť požehnania obnoveného priestranstva. Podujatie sa začalo svätou omšou, ktorej hlavným celebrantom bol košický arcibiskup-metropolita Mons. Bernard Bober spolu s kňazmi z okolitých obcí.

Po svätej omši nasledovali príhovory biskupa Východného dištriktu Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Petra Mihoča, starostky obce Záborie, (rodiska Jonáša Záborského) Kataríny Kurhajcovej Záborskej a zástupcu Prešovského samosprávneho kraja Gabriela Paľu. Život a dielo Jonáša Záborského prednáškami viac priblížili cirkevný

historik Peter Zubko a historik, rodnák zo Župčian, Erik Ondria. Podujatie bolo obohatené o hudbu v podaní žiakov a pedagógov Základnej umeleckej školy v Župčanoch.

Po skončení prednášok sa prítomní presunuli vonku, kde program vyvrcholil. Členovia Dedinskej folklórnej skupiny Záborský zaspievali pri hrobe Jonáša Záborského pieseň Slovensko moje, otčina moja, po ktorej arcibiskup Bernard Bober poženal obnovený náhrobník. V závere podujatia mohli prítomní položiť vence na hrob a zaznel úryvok zo Záborského diela Dva dni v Chujave.

*Samuel Kucharik
Foto Gabriel Horváth*

Župčianske noviny. Ročník 4 (2026), č. 1. (Marec 2026). Evidenčné číslo periodika: EV 6096/23/PT. ISSN 2730-0714

Vydáva Obecný úrad Župčany, Župčany 95, 080 01 Prešov. Vychádza 4 krát ročne. IČO vydavateľa – IČO 00 328 073

Redakcia: šéfredaktor Samuel Kucharik, redaktori: Mgr. Martin Dluhoš, PhDr. Martina Krempaská, Mgr. Erik Ondria, PhD., Bc. Anna Val'ková.

Neprešlo jazykovou úpravou. Grafická úprava Bc. Martin Hajduk. Tlač Rotaprint Košice.

Poštová adresa redakcie totožná s adresou vydavateľa. Email: noviny@zupcany.sk

© Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie textu, fotografií a ostatného materiálu z novín v akejkoľvek podobe len so súhlasom vydavateľa.